

Oikeusministeriö

Sisäministeriön lausunto kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa työryhmän mietinnöstä kuluttajaluottoja koskevan lainsäädännön tarkistaminen.

Esityksessä ehdotetaan, että korkokatto lasketaan nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin. Korkokaton alentamista koskevalla muutoksella pyritään rajoittamaan luotonantajien mahdollisuuksia harjoittaa luotonantoa nykyisellä luottoriskitasolla ja samalla hillitsemään luottojen tarjontaa niille kuluttajille, joiden luottoriski on poikkeuksellisen korkea. Tarkoituksena on tällä tavoin vähentää kuluttajien ylivelkaantumista. Lisäksi muutoksen tarkoituksena on kohtuullistaa erityisesti euromääriltään suurien ja pitkällä laina-ajalla myönnettyjen luottojen hinnoittelua.

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa:

Työryhmän mietintöä pidetään yleisesti kannatettavana ja tarpeellisena.

Hintasääntelyn tiukentaminen sekä sääntelyn ulottaminen vanhoihin sopimuksiin

Korkokaton laskemisella annetaan selkeä viesti siitä, että yhteiskunta haluaa rajoittaa nykyistä korkeariskistä luotonantoa, josta myös kerätään merkittävää hyötyä. Tällaisia luottoja ovat erityisesti vakuudettomat luotot, joita käyttävät todennäköisesti ihmiset, joiden omassa taloudenhallinnassa on muutoinkin ongelmia. Erilaiset pikavippien yms. saaminen on ollut varsin helppoa ja houkuttelevaa ja tämä on ollut omiaan lisäämään kansalaisten ylivelkaantumista.

Oikeusministeriössä valmisteilla oleva, viranomaistahon ylläpitämällä positiivisella luottorekisterillä, saadaan tulevaisuudessa parempi kokonaiskuva henkilön tuloista ja olemassa olevista luotoista. On kuitenkin tärkeää, että valtiovalta kykenee puuttumaan korkeariskiseen luotonantoon usealla eri tavalla kuten esitetyllä korkokaton laskulla.

Asiakkaan tunnistamisvelvollisuuden laajentaminen

Mietinnön luvussa 3.1.3 on pohdittu henkilöllisyyden todentamisen laajentamista koskemaan mahdollisuuksien mukaan kaikkia kuluttajaluottosopimuksia sekä verkkokauppojen laskutuspalveluja sekä sääntelyn ajantasaisuuden arvioimista muilta osin. Esityksessä ehdotetaan useita muutoksia asiakkaan tunnistamista koskevaan kuluttajansuojalain sääntelyyn, joiden tarkoituksena on estää luotonantoon ja maksamiseen liittyviä väärinkäytöksiä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Erilaiset tietoverkkoavusteiset petokset lisääntyvät voimakkaasti digitalisoinnin myötä. Tekoihin liittyy yhä useammin myös identiteettien väärinkäytöksiä. Henkilön sähköinen identiteetti voi joutua väärin käsiin henkilön omalla myötävaikutuksella, mutta myös yhä useammin jonkinlaisen huijauksen tai varkauden kautta kyseisen henkilön edes itse sitä tajuamatta.

Identiteettien väärinkäytösten ja mahdollisten petollisen luotonantojen torjuntaan voisi olla hyvä pohtia vahvan tunnistamisen lisäksi, että ko. henkilölle lähetettäisiin aina myös varmistusviesti tehdystä hakemuksesta, myönnetystä luotosta ja luotonantorajojen yms. muutoksista. Tällaista menettelyä voitaisiin pitää ns. jälkikäteisenä varmistuksena sopimuksen syntymisestä oikean henkilön kanssa. Viestillä voitaisiin vaikuttaa myös siihen, jos henkilö on joutunut luopumaan pakotettuna vahvan tunnistamisen työkaluista, eikä hän välttämättä tiedä, mitä hakemuksia tai muutoksia on hänen henkilönsyyttään hyväksikäyttäen tehty.

Varmistusviestin lähettäminen perinteisen postin välityksellä kirjallisena saattaisi nostaa kustannuksia eikä sitä voida pitää kovin nopeana tiedonvälityskanavana. Sähköisen asioinnin lisääntyessä eri palveluihin tulisi samalla pyrkiä kannustamaan kansalaisia ottamaan käyttöönsä viranomaispostin sähköistä muotoa (Suomi.fi-viestit) ja tai esimerkiksi OmaPosti applikaatiota. Digitalisaation käyttöönoton yhteydessä olisi edellä mainittujen viestipalveluita käyttäen mahdollista luoda sähköisen tunnistautumisen lisäksi edullinen suoritettujen toimenpiteiden varmistamismenettely. Palvelua voisi mainostaa erityisenä lisäturvaominaisuutena, jonka avulla jälkivarmistettaisiin, että sähköinen tunnistautuminen ja asiointi on tapahtunut oikean henkilön toimesta. Lisäturvaominaisuus ei tuottaisi sähköisenä palveluna lisää hallinnollista taakkaa palvelun järjestäjälle eikä sen kohteena olevalle henkilölle tai yritykselle.

Identiteettivarkauksien yleistyessä vahvaa tunnistautumista ei välttämättä voida pitää enää pelkästään riittävänä toimenpiteenä vaan siihen olisi hyvä kytkeä esimerkiksi em. lisäelementti sähköisen viestin muodossa. Menettelyllä varmistettaisiin sekä luotonantajan että luotonhakijan oikeusturvaa. Mikäli luonnollisen henkilön nimissä, tämän identiteettiä hyväksikäyttäen, olisi onnistuttu tekemään laittomasti luottosopimuksia tämän tietämättä, tulisi tällaisesta aina tietoa myös kyseiselle henkilölle. Muutokset, joilla kyetään parantamaan luotonantoon liittyvää prosessia, tulevat vahvistamaan henkilötietojen suojaa ja vaikuttamaan pitkällä aikavälillä myös rikosten torjuntaan.

Yksikön päällikön sijainen
johtava asiantuntija

Heidi Kankainen

Poliisitarkastaja

Juha Tuovinen

Jakelu OM kirjaamo

Tiedoksi SM PO Tomi Vuori

VN/28370/2020-SM-45

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: